

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft:

- Voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot erkenning van de kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken
- Principiële goedkeuring

Samenvatting:

Met het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat kiest de Vlaamse overheid in de eerste plaats voor preventie en sensibilisering en voor ondersteuning en kwaliteitsbevordering voor de sportsector, maar voorziet ze ook in de mogelijkheid om sturend of sanctionerend op te treden als dat nodig is. Ter versterking van een veilig sportklimaat kan de overheid kwaliteitsstandaarden voor een beleid of een praktijk inzake veilig sporten erkennen of opleggen. Het decreet over het stimuleren van een veilig sportklimaat voorziet in de mogelijkheid om een kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken te ontwikkelen en te laten erkennen door de Vlaamse Regering. Het voorliggende voorontwerp van besluit betreft de erkenning van de kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Dit voorontwerp van besluit situeert zich binnen het beleidsveld Sport en het inhoudelijk structuurelement Gezond en Ethisch Sporten.

Het beleidskader voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken wordt bepaald door het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat. Artikel 6 van dit decreet bepaalt dat sportorganisaties, en dus ook sportfederaties, een sportmedisch geschiktheidsonderzoek kunnen opleggen aan sporters die deelnemen aan een sportactiviteit die onder haar verantwoordelijkheid valt.

Het nieuwe decreet voor een veilig sportklimaat legt, zoals het vorige decreet van 20 december 2013 inzake gezond en ethisch sporten, van overheidswege geen algemene verplichting op voor een sportmedisch geschiktheidsonderzoek. Er wordt dus geen algemeen verplicht geschiktheidsonderzoek in de sport voorgeschreven. Dit is een doelbewuste keuze. De keuze voor

een sportmedisch geschiktheidsonderzoek moet een weloverwogen keuze zijn op basis van de aard en de context van de sportbeoefening. Een algemene verplichting is niet relevant, zou ook voor een onnodige belasting zorgen van huis- en sportartsen en kan zelfs drempels opwerpen om te gaan sporten.

Het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat geeft sportorganisaties wel de mogelijkheid om een sportmedisch geschiktheidsonderzoek te verplichten voor (een deel van) hun leden/klanten op basis van een onderbouwde inschatting van de noodzaak in functie van de aard en de context van de betreffende sport. In dat geval bezorgt de sportorganisatie de nodige informatie aan de sporter, desgevallend op maat van de minderjarige sporter. De Vlaamse overheid kan wel in een aantal bijzondere omstandigheden, zoals bepaald in artikel 8 van het decreet over veilig sportklimaat, een sportmedisch geschiktheidsonderzoek opleggen. In een dergelijk geval geldt evenzeer de informatieverplichting, bedoeld in artikel 6 van het decreet.

Artikel 34 van het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat biedt de mogelijkheid om kwaliteitsstandaarden voor een beleid of een praktijk op het vlak van veilig sporten te erkennen of op te leggen. Artikel 34 bepaalt dat de Vlaamse Regering kwaliteitsstandaarden voor de sportmedische geschiktheidsonderzoeken kan erkennen, zoals een basisprotocol voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken en aanvullende kwaliteitsstandaarden aangepast aan het niveau van de sportbeoefening in functie van recreatieve, competitieve of topsportbeoefening. In het verleden werd de 'Vlaamse Aanbeveling Sportmedisch Onderzoek' uitgewerkt in het kader van sportmedische geschiktheidsonderzoeken. Dit werk dient als inspiratie bij het ontwikkelen van een kwaliteitsstandaard sportmedisch geschiktheidsonderzoek.

De kwaliteitsstandaard is uitgeschreven door een expert-werkgroep met vertegenwoordigers uit de medische sector en uit de sportsector, onder voorzitterschap van sportarts dr. Katja van Oostveldt, bestuurslid van Sportieq vzw. De werkgroep bestond verder uit dr. Frank Pauwels, sportarts en ondervoorzitter van Sportieq vzw, Joke de Prest, medewerker Sportieq vzw voor de verbinding tussen sportprofessionals en sportfederaties, Lien Berton, coördinator federatie- en clubondersteuning van de Vlaamse Sportfederatie vzw, dr. Johan Bellemans, orthopedisch chirurg en hoofdarts van Team Belgium van het BOIC vzw, dr. Tom Teulingkx, huisarts en sportarts en voorzitter van de Vereniging voor Sport-en Keuringsartsen vzw (SKA), Michel Wijns, jurist en lid van het Project Kafka, dr. Jasper van Criekeinghe, huisarts en sportarts en lid van het Project Kafka, en vertegenwoordigers van Sport Vlaanderen.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

De Inspectie van Financiën heeft advies gegeven op 27 februari 2025.

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies advies nr 2025/56 van 6 maart 2025.

2 INHOUD

C. ALGEMENE TOELICHTING

Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering erkent de kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken die als bijlage bij het besluit is toegevoegd.

De kwaliteitsstandaard wordt als bijlage toegevoegd omwille van de duidelijkheid en de leesbaarheid voor de sportorganisaties en artsen voor wie de kwaliteitsstandaard is bedoeld. De kwaliteitsstandaard kan beschouwd worden als een leidraad en werkinstrument voor de sportorganisaties en artsen om er hun werking aan af te toetsen en kwaliteitsvoller te maken.

De kwaliteitsstandaard sportmedisch geschiktheidsonderzoek is opgedeeld in twee delen, één deel bestaat uit een leidraad voor sportorganisaties om hun sportmedisch geschiktheidsbeleid vorm te geven, een tweede deel bevat de inhoudelijke richtlijnen voor artsen bij het uitvoeren van een sportmedisch geschiktheidsonderzoek.

Op basis van artikel 7 van het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat dient het sportmedisch geschiktheidsonderzoek te gebeuren door een arts. De inhoud en de voorwaarden voor een sportmedisch geschiktheidsonderzoek zijn gebaseerd op de 'Vlaamse Aanbeveling Sportmedisch Onderzoek', die ontwikkeld werd door Sport- en Keuringsartsen vzw in opdracht van voormalig minister van sport Philippe Muyters. De kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken voor sportorganisaties omschrijft de richtlijnen die sportorganisaties zouden moeten hanteren om op een correcte manier hun visie uit te werken om te komen tot een gemotiveerde keuze over het al dan niet opleggen van een sportmedisch geschiktheidsonderzoek. De kwaliteitsstandaard wil onder meer het gebruik van medische attesten tegengaan die worden afgeleverd zonder enige vorm van anamnese of klinisch onderzoek en die zo een vals gevoel van veiligheid geven.

De invulling van richtlijnen in de kwaliteitsstandaard is gebeurd op basis van volgende prioriteiten:

- de verplichtingen voor sportorganisaties die voortvloeien uit het decreet over veilig sportklimaat;
- de ontwikkeling van een kwaliteitsvolle en medisch-wetenschappelijk onderbouwde visie over het sportmedisch geschiktheidsonderzoek;
- de organisatieoverkoepelende samenwerking en overleg;
- de beheersing van het risico op letsels en op gezondheidsschade rekening houdend met de aard en de context van de sportbeoefening;
- de informatieverplichting van de sportorganisaties aan hun deelnemers over voorzorgsmaatregelen en lopende initiatieven om veilig sporten te bevorderen.

D. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Besluit

Artikel 1 Stelt dat de kwaliteitsstandaard voor sportmedisch geschiktheidsonderzoek, zoals opgenomen in de bijlage bij het besluit, wordt erkend.

Artikel 2 Belast de minister van sport met de uitvoering van dit besluit

Bijlage

Artikel 1 Dit artikel definieert de gestandaardiseerde vragenlijst die een specifieke betekenis heeft in de kwaliteitsstandaard voor het sportmedisch geschiktheidsonderzoek.

Artikel 2 Dit volgt uit het bepaalde in artikel 3, tweede lid, 2°, van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024 tot uitvoering van het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat.

Artikel 3 Dit artikel lijst in het eerste lid de richtlijnen op waaraan sportorganisaties hun beleid over het al dan niet opleggen van een sportmedisch geschiktheidsonderzoek kunnen uitwerken of toetsen.

Sportorganisaties hebben de optie om sporters in het belang van hun gezondheid een sportmedisch geschiktheidsonderzoek te laten ondergaan, om zeker te zijn dat ze lichamelijk in staat zijn om de sport te beoefenen. Deze keuze moet gemotiveerd zijn en gebaseerd zijn op een achterliggende visie hieromtrent.

Punt 1° legt sportorganisaties op een medewerker aan te duiden die verantwoordelijk is voor het veiligheidsbeleid. Het is een rol die losstaat van het verplichte aanspreekpunt integriteit.

Punt 2° beveelt aan dat sportorganisaties beroep doen op medische expertise om hun visie over het sportmedisch geschiktheidsonderzoek vorm te geven. Sportieq vzw is de door de Vlaamse overheid erkende organisatie voor beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling op het gebied van veilig sporten.

Punt 3° geeft sportorganisaties handvaten om sportmedische onderzoeken gericht en onderbouwd in te voeren.

Punt 4° lijst op met welke aspecten de sportorganisatie rekening kan houden om een beleid op maat voor concrete doelgroepen te bepalen. Hierbij zijn er verschillende aspecten om rekening mee te houden zoals de risico's die verbonden zijn aan de sportdiscipline op zich, maar ook bijvoorbeeld de weersomstandigheden. Schietsport, individuele terugslagsporten, gemotoriseerde sporten of loopsport houden elk andere (gezondheids)risico's in, net zoals indoor sporten, sporten op het water of buitensporten andere risico's kunnen inhouden.

Punt 5° voorziet het opdelen in doelgroepen van sporters op basis van de aspecten, vermeld in punt 4° zoals de intensiteit waarmee de sport wordt beoefend en de leeftijd van de sporter. Zo wordt een topsportbelofte anders benaderd dan een recreant.

Punt 6° De voorwaarden voor financiële tegemoetkoming voor het sportmedische geschiktheidsonderzoek voor getalenteerde sporters worden bepaald in artikel 18 van het besluit van de Vlaamse Regering tot uitvoering van het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat.

Punt 7° De informatieverplichting vloeit voort uit artikel 5 van het decreet over veilig sportklimaat.

Punt 8° De sportorganisatie moet zelf de nodige vormingen volgen over de ontwikkelingen van richtlijnen en adviezen voor sportmedische praktijken in functie van beleidsondersteuning en praktijkontwikkeling.

Punt 9°, 10° en 12° omvatten richtlijnen om de informatieverplichting, vermeld in artikel 5 van het decreet veilig sportklimaat, in de praktijk te brengen.

Punt 11° schenkt aandacht aan de eigenheid van topsport bij de sportmedische geschiktheidsonderzoeken.

Artikel 3, tweede lid, voorziet dat een sportorganisatie die deel uitmaakt of lid is van een koepelorganisatie, zoals een club lid is van een sportfederatie, de visie van die koepelorganisatie kan overnemen om te voldoen aan de kwaliteitsstandaard, op voorwaarde dat ze de visie van die overkoepelende sportorganisatie toepassen in hun werking en er in hun communicatie duidelijk naar verwijzen. Door deze bepaling kunnen individuele clubs zich enten op de visie van de overkoepelende sportfederatie.

Artikel 4 volgt uit artikel 7 van het decreet van 15 maart 2024 over het stimuleren van een veilig sportklimaat waarbij wordt bepaald dat het sportmedisch geschiktheidsonderzoek uitsluitend de evaluatie van de lichamelijke geschiktheid van de sporter met het oog op sportbeoefening tot doel heeft.

Artikel 5 bevat de richtlijnen voor artsen ingeval een sporter zich op eigen initiatief aanbiedt voor een sportmedisch geschiktheidsonderzoek en dit dus niet wordt opgelegd door zijn sportorganisatie.

Artikel 6 bevat de richtlijnen voor artsen in geval het sportmedisch geschiktheidsonderzoek wordt opgelegd door de sportorganisatie. De leeftijd waarop een sportmedisch geschiktheidsonderzoek aangewezen is en de frequentie van het onderzoek zijn wetenschappelijk onderbouwd.

Artikel 7 bevat richtlijnen voor artsen over de sportmedische anamnese en het klinisch onderzoek waaruit een sportmedisch geschiktheidsonderzoek bestaat.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

E. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen financiële weerslag. Het betreft enkel de erkenning van een na te streven kwaliteitsstandaard.

Het advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 27 februari 2025.

F. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel heeft geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten.

G. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

- 1) Personeel: het voorstel heeft geen weerslag op het gebied van personeelsinzet;
- 2) Werkingsuitgaven: het voorstel heeft geen weerslag op de lopende uitgaven;
- 3) Investerings en schuld: het voorstel heeft geen investeringen als gevolg;
- 4) Ontvangsten: het voorstel resulteert niet in bijkomende ontvangsten;
- 5) Conclusie: het voorstel heeft geen weerslag op de werking van de lokale besturen.

Het voorstel heeft geen weerslag op de lokale besturen.

4 VERDER TRAJECT

De principieel goedgekeurde tekst zal voor advies worden voorgelegd aan de Vlaamse Sportraad en in een volgende fase aan de Raad van State.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot erkenning van de kwaliteitsstandaard voor sportmedische geschiktheidsonderzoeken;

2° de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport

* te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies in te winnen van de Vlaamse Sportraad (Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media) (SARC);

* te machtigen te beoordelen of voornoemd advies aanleiding kan geven tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurd tekst;

* te gelasten over het voormelde voorontwerp van besluit het advies van de Raad van State in te winnen als de Vlaamse minister oordeelt dat voornoemd advies geen aanleiding geeft tot aanpassing van de heden door de Vlaamse Regering principieel goedgekeurde tekst, met verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlagen:

- het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- het advies van de Inspectie van Financiën